

Meni, revežu, poteka tako naglo čas, nikakor ga ne morem zadržavati; drugim pa tako počasi, da ga morajo preganjati.“ Komaj je izgovoril, že se v skrbi, da trati čas, obrne in hitro odide. Gospodje so bili osramočeni, urno so vstali od igre in se odpravili h koristnejšemu delu.

Božični sen.

Spisal Václav Kosmák. Preložil Jožef Gruden.

el, mehak snežec je tiho naletaval iz goste megle, ki je ležala skoraj na zemlji, kakor da se je nebo sklonilo k njej, ter pokrival strehe, drevesa, plotove, cesto — z nežno bleščečebelo odejo.

Dasi je bila šele pet ura popoldne, vendar je zavila tema vso okolico v svoj temni plašč. Le od belega snega so se razločevale črne postave ljudi, ki so hodili po poti, sicer bi ne videli nikogar.

Iz koč kraj vasi je stopil pastir v toplem, dolgem kožuhu, s polhovko na glavi, nastavil si rog na usta ter trobil. In ti mili zvoki so se razlegali po tihi vasi ter pevali in pripovedovali vsem radostno vest, da se je rodil Jezus Kristus in da leži malo Dete v jaslicah v hlevu pri betlehenskem mestu.

In v vseh oknih po celi vasi so zažarele luči, tu na božičnem drevescu, tam pred majhnim papirnatim Betlehemom. A krasni angel v snežnobeli halji je letel na visokih krilih od hiše do hiše, ter lil v srca mladih in starih sveto božično veselje, in to sveto božično veselje je žarelo iz oči nedolžne dece še jasneje nego lučice pred jaslicami, ko je gledala na ljubko Dete v jaslicah, na klečečo Devico Marijo, na sv. Jožefa, na spečega oslička ter na angela dvigajočega se nad hlevom. Čuli so iz zlatih materinih ust ono

večno veselje, ono večno radostno vest, kako je prišel Jezus Kristus na svet, kako se je včlovečil, kako je bil od angelov oznanjen ter od pobožnih pastirjev z veseljem pozdravljen.

Samo v dve hiši ni oznanil angel božične radosti: v hišo imovitega vaščana Modrijana ter v izbo stare beračice Zavrlovke.

Pri Modrijanovih so sicer čuli vesele pastirske pesmi, a gospodar in gospodinja sta sedela otožna za mizo pri večerji, a družina je bila tudi tiha in zamišljena, ko je videla žalostnega hišnega gospodarja in gospodinja. Kadar pa so povečerjali in odmolili, je dejala gospodinja s tresočim glasom: „Stojte, prižgem lučke pred Betlehemom. Mili Bog, kakšno veselje je imel lani naš Francek z jaslicami, a danes je že v grobu.“

Ni mogla izgovoriti, ker se je zjokala.

Gospodarju so se ulile solze po licu, dekla si je otirala oči s predpasnikom, a hlapec je zamišljeno zrl na tla. — — —

Stara Zavrlovka je sedela v bori izbici s petletnim vnukom Franckom pri peči ter sta jedla iz lončene razpokane sklede nezabeljen črn močnik.

„Babica“, je dejal Francek, „pri Toničevih imajo danes božično drevesce, a pri Hitejevih jaslice“.

„O saj vem, zlati moj, saj vem,“ je rekla Zavrlovka ter globoko vzdihnila. „Kako rada bi bila napravila božično drevesce ali postavila jaslice, pa se mi dobro zdi, da sem za ta močnik naberačila. Zlati moj, dokler boš mene imel, bo že še, a kadar zatisnem oči, kaj bo s teboj sirota? Mamica ti je umrla lani, a oče — Bog vé, kod se klati po svetu, in kdo zna, ali se še kedaj vrne domov? Zlati moj, ti mu še na misel ne prideš!“

In stara beračica se je globoko utopila v žalostne misli. Angel, ki je letel preko vasi, ni imel za Francka nobene božične radosti.

Ubogo dete se mu je smililo. Namignil je drugemu angelu, ki raznaša sladko spanje in krasne sanje, da naj zleti v revno kočo in se dotakne s svojimi mehkimi

prsti Franckovih oči. In deček je naslonil glavo ob babico ter zaspal.

„Spi, le spi zlato dete“, je šepetala stara Zavrlovka, „kadar snivaš, si najsrečnejši.“ Objela ga je s suhimi rokami in spečega držala v svojem varnem naročju. Ko ga je čez nekaj časa vzbudila, ga je slekla, molila ž njim, a kadar ga je pokladala v posteljo, mu je obetala: „Jutri te zgodaj vzbudim, pojdeva v cerkev, tam boš videl Betlehem, ki je stokrat lepši kakor Hitejev.“

Deček se je od veselja nasmejal in s smehom na licu zopet zaspal.

Stara beračica pa je pokleknila k postelji in molila s solzami v očeh dolgo v noč, da bi Jezušček vzel v svojo močno obrambo to zapuščeno ubogo siroto. — — —

* * *

Tako je dolgo molila Modrijanka pred Betlehemom, postavljenim na oknu, ko so družina in gospodar odšli spat. Neprestano je mislila na svojega umrlega sinčka, na svoje edino dete.

Naposled je priletel angel, ki raznaša sladko spanje in krasni sen, tudi k njej, doteknil se njenih trepalnic in žalostna mati, premagana od zaspanca, je legla ter zaspala.

A toliko, da je zamižala, že se ji je sanjalo, da je v krasni cerkvi, še mnogo lepši, kakor so v mestu. Povsod vse v lučkah, polno dišečega kadila, a s kora doni lahna, mila godba, slajša od gosli, slajša od oddaljene harmonike. A tam, kjer stoji oltar, je obsevala jaslice svetloba, jasnejša od solnca, obsevala na senu v jaslicah krasno dete — ne slikanega, ne od lesa izrezanega, ampak živo, nasmihaajoče se dete. In pri jaslah je klečala krasna Devica Marija pa sv. Jožef, tudi živa, a krog njih krasni angelčki, v blestečih se krilih, kakor bi solnce sijalo na sneg, a ti so prepevali tako krasno, tako sladko, da je bila Modrijanka od samega veselja zamaknjena. In iz tega nebeškega petja ji je zvenel na uho znan glas. Prisluškala je, prisluškala, dokler ni spoznala, da je ta glas, glas

njenega Francka. Od veselja se je stresla po vsem telesu, uprla oči še višje na pevajoče angelčke — a glej čudo! Tam oni blizo sv. Jožefa je bil prav tak kasor njen umrli sinček. „Francek!“ je vzkliknila od veselja ter stegnila roke. — Angelček pa je vzravnal glavo ter se ji nasmejal. —

V tem so zapeli vsi zvonovi in Modrijanka se je vzbudila.

V cerkvi je zvonilo k polnočnici.

Modrijanka se ni mogla namah zmisлити, kaj se je ž njo zgodilo, ko se je naglo vzbudila v temi. Tako živo se ji je sanjalo. Kadar pa se je popolnoma zavedela, se je glasno zjokala.

Modrijan se je vzbudil. „Kaj pa ti je, mati?“

„Ljubi moj mož, našega Francka sem videla v nebesih poleg svojega patrona in zategadel od veselja jokam.“ In jela je pripovedovati možu, kaj se ji je sanjalo.

Modrijan jo je pozorno poslušal, a kadar mu je povedala vse, je resno pripomnil: „Te sanje so bile od Boga, da bi utešil naša žalostna srca. Zahvaliti ga moramo za to.“

„Prav praviš — pa skrbeti morava, da se bomo zopet videli nekoč s svojim otrokom.“

Vstala sta ter se odpravila k maši. —

Stara Zavrlovka je vedla vnuka v cerkev ter ga postavila k stranskemu oltarju, na katerem so bile lepe jaslice vso božično dobo. Francek je z debelimi očmi motril ljubke jaslice in je bil srečnejši od mnogega deteta, ki je imelo snoči božično drevesce doma.

Modrijanka je klečala nedaleč od stranskega oltarja ter gledala deco, klečečo pred jaslicami. Zdela se ji je, kakor oni angelčki v sanjah. Vedno so ji uhajale oči na ubogo siroto Francka, a sama ni vedela, zakaj. Premišljevala je o njegovi žalostni usodi, kar ji šine misel v glavo: „Vzemi si tega siromačka za svojega in razveseliš dete v nebesih.“

Ta misel je namah izpolnila praznoto v njenem srcu, a ko sta prišla od maše domov, je dejala možu:

„Snoči mi je poslal Bog krasen sen, a v cerkvi spet dobro misel.“

„Kakšno pa? Povej!“

„Da bi vzeli to siroto, ki je pri stari Zavrlovki, za svojega. Tako lepo je klečal pri jasicah kakor naš Francek v nebesih s sklenjenimi ročicami — in ime mu je tudi Francek.“

Mož se je zamislil: „No, ne koj za svojega, da bomo videli, kakšen bo, a k sebi ga lahko vzamemo. Če ti drago, pa naj pride.“

Žena se je razveselila, in ko se je zdanilo, je hitela sama po ubogo siroto.

Zvečer je klečala ž njim vred pred razsvetljenimi jasicami, gospodar je stal veselega obraza poleg njiju, a angel, ki raznaša sveto božično veselje, je priletel na snežnobelih krilih ter ga vlil njim kakor v bori koči stari beračici Zavrlovki.

Historija o dveh, ki sta se obrnila.

Ni jim dal miru in ga jim ni dal — Lovrinov Lukec svojemu očetu, dokler mu niso naredili sank. Ves les jim je znosil skupaj, pretaknil vse podstrešje, lopo in vse shrambe, da je bilo le pri rokah, kar so zahtevali oče. Saj so bile pa tudi sanke njegove prve misli, ko se je zbudil, in zadnje, preden je zaspal.

Je pa tudi prijetno takisto sankati se po griču dol v ravan. Vse se kadi okrog tebe, drevesa kar švigajo mimo tebe; v hipu si gori na griču in obenem že v dolini.

Posebno prijeten užitek je človeku vožnja. Mladino kar vleče na voz. Ah, peljati se je tako prijetno! Naj voz trese, da vse na njem odskakuje, peljati se je pa le veselje. Kaj še le na sankah! Vse gladko in urno. No, če se kaj izpodtakne, preobrne, — kaj to? V snegu se človek ne potolče. se ne umaže, pobere